

istand; der er ikke noget Punkt, hørende til de andre Kjøbstæder som Opland, uden at det vil have Glæde af en saadan Bane, og dette gjælder ikke blot Sydhjælland. Man udmaaler her den Fordeel eller Ufordeel, Sydhjælland skulde have af dette eller et andet Anlæg, men det er en eenfaldig Betragtning, thi vi maae ikke glemme, at ogsaa Smaastæderne derved komme flere Timer nærmere til Kjøbenhavn, Korsør og Helsingør og derigjennem til Sjælland, Thyen og Sverrig end hidtil. Der er ingen Tvivl om, at den Forbindelse, som tilveiebringes, er til Gavn for alle de forskjellige Punkter paa Sjælland, som ligge nogenstunde i Nærheden af de bestaaende Baneanlæg, ja jeg vil endog saa tilføje, at forsaavidt det paa visse Steder i Thyen og Sjælland kan interessere at komme i nærmere Forbindelse med Volland, Falster og Møen, vil man ogsaa derved vinde Noget derved. Det er altsaa fuldstændig uberettiget, naar man her pointerer, at det er en Stump Bane; dette er forsaavidt under vore Forhold alle mulige Baner. Det er ganske rigtigt paapeget af det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Hage), at man, naar man finder sig under smaa Forhold, maa finde sig i at gjøre smaa Skridt fremad. De store Lande ere nødt til at gjøre store Skridt — de have ogsaa store Midler dertil —, men fordi vi maae nøies med at gjøre smaa Skridt, skulle vi dog ikke gjøre det Alleringeste, saaledes som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (K. Pedersen) vil, idet han mener, at vi, naar vi skulle have et Jernbaneanlæg, nødvendigviis maae have Kjøge med. Jeg skal endnu henlede Opmærksomheden paa, at dette Anlæg, foruden at være den bedste Forbindelsesbane for hele Communicationen over Danmark baade med Indlandet og med Udlandet, tillige er det billigste, vi kunne faae. Naar vi skulle til Sydspidsen af Sjælland, er det unegteligt billigere at anlægge 8 Mill, end 12 à 14 Mill Jernbane, den Ting er klar, og skulde der være nogen Tvivl om, at et Baneanlæg af den her foreslaaede Udstrækning kunde betale sig, vil der dog være langt stærkere Tvivl om, at et Baneanlæg fra Kjøbenhavn eller Taastrup til det selvsamme Punkt vil gjøre det. Alt, hvad det koster

Staten at faae denne Bane anlagt, er en Rentegaranti for 14 Aar, og hvor Lidet dette bethyder, er allerede fra flere Sider omtalt, men jeg skal dog endnu fremhæve et Moment, som ikke hidtil er taget med i Betragtning. Jeg skal nemlig gjøre opmærksom paa, at det i § 7 i den tidligere Jernbanelov af 27 Februar 1852 hedder, at, dersom Rentegarantien i 3 Aar efter hinanden har fordret et Tilskud af 1 pCt. eller derover aarlig af Staten, er denne berettiget til at overtage Jernbanens Bestyrelse, dog med Forpligtelse til at aflægge fuldstændigt Regnskab og at svare Actionairerne 4 pCt. Her er altsaa et Middel for Staten, hvorved den, naar et saadant Jernbaneanlæg skulde betale sig saa slet, at det blev nødvendigt stadigt at gjøre Tilskud, har det i sin Magt at tage det Hele i sin Haand og at drive det paa den Maade, som den anseer for den hensigtsmæssigste. Jeg antager ikke, at der er mindste Fare for, at man nogenstunde skulde behøve at gribe til dette Middel, men det er den værste Stilling, hvori man kan komme, og for de Herrer, som interessere sig varmt for Statsdrift, er denne Udsigt dog ikke meget sørgelig. — Naar vi lade dette Jernbaneanlæg til Bordingborg komme istand, have vi dernæst det bedste Grundlag for en fremtidig Udvidelse. Det næste Anlæg vil i mine Tanker være Anlægget af en Bane til Kallundborg, men om der derefter kan blive Spørgsmaal om tillige at gaae f. Ex. fra Nøestilde til Helsingør, fra Kjøbenhavn eller hvilket som helst andet Punkt til Kjøge, og om andre Forbindelser, maae ganske overlades til Fremtiden. Det ligger i Sagens Natur, at alle de Punkter, som have mindre Betydning for Landets Trafik og Handel i det Hele, maae finde sig i at staae tilbage med Hensyn til Anlæg af Jernbaner; vi bør ikke drage Hensynet til dem ind med, naar Spørgsmaalet er om Anlæg i det Store. — Jeg troer dernæst, at denne Maade at faae Jernbaner anlagte paa for Tiden er den eneste, naar man ikke, hvad der forøvrigt er blevet antydnet fra forskjellige Sider, vil lade Staten bygge Banerne. Jeg troer nemlig ikke, at det sjællandske Jernbaneselskab vil påtage sig noget andet Anlæg — den høitærede Minister har jo ogsaa ytret sig i denne Retning